

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Jaroslava Vlašína a soudců JUDr. Jana Vyklického a Mgr. Radovana Havelce, v právní věci žalobce: **K. N.**, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 3, Praha 7, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti usnesení Krajského soudu v Praze ze dne 30. 10. 2017, č. j. 42 Az 6/2017 – 55,

t a k t o :

I. Kasační stížnost se zamítá.

II. Žádnému z účastníků se nepřiznává náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti.

O d ů v o d n ě n í :

[1] Žalobce se žalobou podanou u Krajského soudu v Praze (dále „krajský soud“) domáhal zrušení rozhodnutí žalovaného ze dne 9. 3. 2017, č. j. OAM-1105/ZA-ZA14-LE22-2015, kterým žalovaný žalobci neudělil mezinárodní ochranu podle § 12, § 13, § 14, § 14a a § 14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu. V rámci řízení o žalobě žalobce požádal krajský soud o ustanovení zástupce a osvobození od soudních poplatků.

[2] Soud žádost žalobce v záhlaví označeným usnesením zamítl. Konstatoval, že přípisem ze dne 9. 10. 2017 žalobce vyzval, aby vyplnil přiložený formulář *Prohlášení o osobních, majetkových a výdělkových poměrech* a ve lhůtě 10 dnů od doručení jej zaslal vyplněný zpět spolu s listinami, které budou dokládat uvedené informace. Soud též ve výzvě detailně vypočetl, jaké údaje je třeba zejména uvést (výši výdajů na ubytování, stravu, ošacení, dopravu atd. a z jakých prostředků jsou tyto výdaje hrazeny, tedy zdroj a výši příjmů). Žalobce byl výslovně poučen, že pokud nezašle vyplněný formulář zpět a nepřiloží k němu listiny dokládající pravdivost uvedených údajů, soud žádost o ustanovení

zástupce a osvobození od soudních poplatků zamítne. Žalobce však ve vyplněném formuláři pouze uvedl, že příležitostně vykonává brigády, aniž by alespoň přibližně vyčíslil příjmy z těchto brigád. Soud zdůraznil, že žalobce tížilo břemeno tvrzení a břemeno důkazní, zatímco úkolem soudu není nahrazovat případný nedostatek žalobcovy procesní aktivity. Soud vyšel z toho, že žalobce nebydlí v zařízení žalovaného, určeném k ubytování žadatelů o azyl, nýbrž v soukromém ubytování. S pobytem mimo zařízení žalovaného je nerozlučně spjat vznik mnohých nákladů, které musí žalobce hradit z nějakých příjmů. Své příjmy z brigád však žalobce nijak nespécifikoval, ač byl řádně soudem poučen a srozumitelně vyzván k prokázání svých majetkových poměrů.

[3] Žalobce (dále „stěžovatel“) napadá toto rozhodnutí krajského soudu kasační stížností z důvodů podřaditelných pod § 103 odst. 1 písm. a) soudního řádu správního (dále „s. ř. s.“). Namítá, že příjem z brigád nekonkretizoval, neboť jeho výše je kolísavá, proto pokud by uvedl konkrétní částku, lhal by. Dále uvedl, že bydlí v České republice u známých, s nimiž má dohodu, že v době jejich pobytu v zahraničí u nich v domě může bezplatně bydlet a za to se o dům stará a hlídá, aby jej nikdo nevykradl. Tito známí hradí všechny náklady spojené s provozem domu. Uvedenou skutečnost (dohodu) však stěžovatel neměl možnost v krajském soudem zaslaném formuláři uvést, neboť ji v něm „neměl kam začlenit“. Formulář sice obsahuje kolonku „XI. Jiné okolnosti, které by mohly mít vliv na osvobození.“, pod ní je však specifikováno „(výdělkové možnosti žadatele, nepříznivý zdravotní stav, déle trvající nemoc v rodině apod.)“. Stěžovatel namítá, že okolnosti jeho bydlení (výše popsání dohoda) pod takovou formulaci kolonky nespádá. Z uvedených důvodů navrhuje zrušení usnesení krajského soudu a vrácení věci tomuto soudu k dalšímu řízení.

[4] Žalovaný ve svém vyjádření ke kasační stížnosti uvedl, že kasační námitky směřují výlučně do rozhodovací činnosti soudu, proto se k nim blíže vyjadřovat nebude.

[5] Nejvyšší správní soud nejprve posoudil otázku podmínek řízení o kasační stížnosti. Ověřil, že stěžovatel je osobou oprávněnou k podání kasační stížnosti (§ 102 s. ř. s.). V kasační stížnosti, kterou podal včas (§ 106 odst. 2 s. ř. s.), uplatňuje přípustný důvod podle § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s. Nejvyšší správní soud v intencích usnesení svého rozšířeného senátu ze dne 9. 6. 2015, č. j. 1 As 196/2014 – 19 (citovaná judikatura je dostupná na <http://www.nssoud.cz>), netrval na splnění poplatkové povinnosti ani podmínky povinného zastoupení advokátem v řízení o kasační stížnosti, neboť kasační stížnost nesměřuje proti rozhodnutí krajského soudu ve věci samé. Kasační stížnost je tedy věcně projednatelná. Nejvyšší správní soud posoudil kasační stížnost v souladu s § 109 odst. 3 a 4 s. ř. s., vázán jejím rozsahem a uplatněnými stížnostními důvody.

[6] Kasační stížnost není důvodná.

[7] Podle § 36 odst. 3 s. ř. s. účastník, který doloží, že nemá dostatečné prostředky, může být na vlastní žádost usnesením předsedy senátu zčásti osvobozen od soudních poplatků. Přiznat účastníkovi osvobození od soudních poplatků zcela lze pouze výjimečně, jsou-li pro to zvlášť závažné důvody, a toto rozhodnutí musí být odůvodněno. Podle § 35 odst. 8 s. ř. s. navrhovatel, u něhož jsou předpoklady, aby byl osvobozen od soudních poplatků, a je-li to nezbytně třeba k ochraně jeho práv, může předseda senátu na návrh

pokračování

ustanovit usnesením zástupce, jímž může být i advokát. Posouzení výdělkových a majetkových poměrů žadatele tedy tvoří jednu ze dvou podmínek žádosti o ustanovení zástupce, které musí být kumulativně splněny.

[8] Prvým předpokladem pro osvobození od soudních poplatků a ustanovení zástupce pro řízení je to, že žadatel nemá dostatečné prostředky a jejich nedostatečnost prokáže. Zároveň nelze pochybovat o tom, že je na žadateli o poskytnutí výjimky ze zákona uvedené skutečnosti prokazovat (tedy tvrdit a navrhopat či předkládat důkazní prostředky). Nejvyšší správní soud již ve své dřívější judikatuře dospěl k závěru, že účastník řízení, který požádal o osvobození od soudních poplatků a který byl soudem řádně poučen o povinnostech s tím souvisejících, je povinen uvést a prokázat veškeré skutečnosti rozhodné pro posouzení žádosti. Vyplyne-li z uvedených údajů či obsahu spisu, že jsou nevěrohodné, případně neúplné, soud žádost zamítne. (viz rozsudek ze dne 26. 8. 2009, č. j. 1 As 39/2009 - 88, publ. pod č. 1962/2010 Sb. NSS). V posuzované věci byl stěžovatel krajským soudem poměrně detailně informován výzvou ze dne 9. 10. 2017 o tom, jaké údaje má (mimo jiné) soudu sdělit. Stěžovateli tedy muselo být zřejmé, že soud považuje tyto údaje v jeho případě za relevantní pro posouzení jeho majetkových poměrů. Ve standardizovaném formuláři sloužícím k prokázání majetkových poměrů, který stěžovatel vyplnil a soudu zaslal, jsou též obsaženy jasné instrukce k jeho vyplnění a k prokázání v něm žadatelem uvedených tvrzení.

[9] Stěžovatel v oddílu IV. formuláře označeném „*Příjmy z dohod o pracích konaných mimo pracovní poměr (z dohody o provedení práce nebo z dohody o pracovní činnosti)*“ uvedl pouze „*brigády – příležitostně*“. Přitom formulář výslovně žadatele instruuje: „*Žadatel(ka) uvede všechny dohody o pracích konaných mimo pracovní poměr, podle nichž vykonává pracovní činnost v době podání tohoto potvrzení, a všechny své zaměstnavatele. Vyšší odměny za výkon těchto prací potvrdí jeho (její) zaměstnavatel(é).*“ Stěžovatel se přes tuto jasnou instrukci ani nepokusil výši svých příjmů vyčíslit například souhrnně za určité období (šlo-li o příjmy kolísavé). Tím nesplnil ani svou základní povinnost tvrzení, přičemž o splnění povinnosti důkazní se nedá uvažovat už vůbec. Takto uvedené údaje rozhodně nelze považovat za dostatečné a úplné pro posouzení majetkových poměrů žadatele. Krajský soud z nich proto ani vycházet nemohl.

[10] Jak bylo uvedeno již výše, stěžovatel byl krajským soudem výslovně vyrozuměn, že má (mimo jiné) soudu objasnit, jaké náklady má na ubytování a z jakých prostředků je hradí. Krajský soud tedy stěžovateli dal jasné najevo, že tyto údaje považuje za podstatné pro posouzení jeho majetkových poměrů. Oddíl XI. formuláře („*Jiné okolnosti, které by mohly mít vliv na osvobození.*“) obsahuje instrukci: „*Žadatel(ka) uvede další okolnosti, které nejsou obsaženy pod body II. až IX. a které podle jeho (jejího) názoru mohou mít vliv na rozhodování soudu o přiznání osvobození od soudních poplatků.*“. Je tedy zjevné, že žadatel může uvést v této části formuláře v podstatě jakékoliv další okolnosti podstatné pro posouzení jeho majetkových poměrů, pro něž nebyly určeny předchozí oddíly formuláře. Navíc v posuzované věci stěžovateli, který si musel být vědom významu tvrzení o financování svého bydlení pro rozhodnutí soudu, nic nebránilo případně soudu údajnou dohodu mezi ním a majiteli domu (jeho známými) popsat a doložit v samostatném podání, cítil-li se strukturou formuláře omezen. Jeho námitku, že uvedený fakt tvrdit a doložit soudu nemohl, proto nelze akceptovat.

[11] Z popsaných okolností je zřejmé, že kasační důvod dle § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s. nebyl v posuzované věci dán. Nejvyšší správní soud proto posoudil kasační stížnost jako nedůvodnou a jako takovou ji dle § 110 odst. 1 věta druhá s. ř. s. zamítl.

[12] O nákladech řízení o kasační stížnosti rozhodl Nejvyšší správní soud dle ustanovení § 60 odst. 1 s. ř. s., ve spojení s § 120 s. ř. s. Stěžovatel neměl ve věci úspěch, proto mu právo na náhradu nákladů nenáleží. Toto právo by náleželo procesně úspěšnému žalovanému; protože však žalovaný náhradu nákladů nežádal, a případné vzniklé náklady ani jinak ze spisu nevyplývají, Nejvyšší správní soud náhradu nákladů řízení nepřiznal žádnému z účastníků.

P o u č e n í: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 30. listopadu 2017

JUDr. Jaroslav Vlašín
předseda senátu